

 Ringerike kommune

 Hole kommune

Planprogram

Kommunedelplan for Steinsfjorden og Kroksund

Ringerike – og Hole kommune

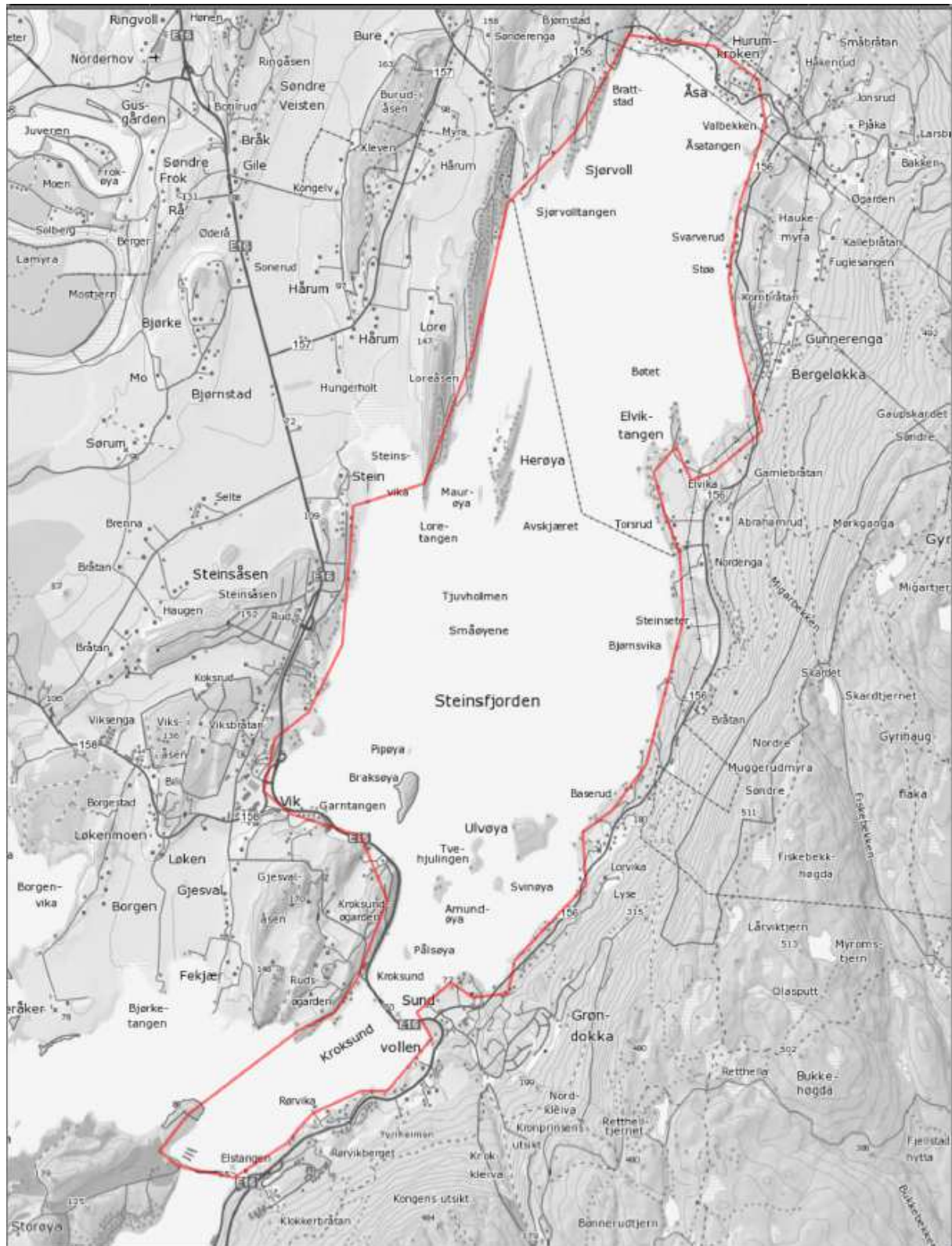
Januar 2013

Innhold:

1. Bakgrunn for planarbeidet:.....	6
1.1 Bakgrunn for utarbeidelse av Kommunedelplan for Steinsfjorden	6
1.2 Hensikten med planprogram:	7
1.3 Ønske om å se Kommunedelplan for Steinsfjorden og Kroksund og Verneplan for Tyrifjorden i en sammenheng.	7
2. Interkommunalt samarbeid mellom Ringerike – og Hole kommune.	7
3. Overordna føringer og rammer for planarbeidet	7
3.1 Nasjonale føringer	7
3.2 Regionale føringer	8
3.3 Kommunale føringer og strategier.	8
4. Planavgrensning og temaer som skal tas med i planarbeidet	8
4.1 Planavgrensning:	8
4.2 Friluftsjnteresser – kanalisering av ferdsel	8
4.2.1 Tilrettelagte områder for allmennheten	9
4.2.2 Tilgjengelig områder for allmennheten	9
4.2.3 Kanalisering av ferdsel.	9
4.3 Utbyggingsmønster	9
4.3.1 Utvikling av Vik	9
4.3.2 Utvikling av Sundvollen	9
4.3.3 Åsa	9
4.4 Samferdsel	10
4.5 Fugleliv- våtmarksfugler	10
4.6 Vegetasjon - planteliv	10
4.7 Edelkreps	10
4.8 Vannkvalitet	11
4.8.1 Biologisk vannkvalitet	11
4.8.2 Kjemisk vannkvalitet	11
4.9 Bruk av motorbåt – motorferdsel	11
4.9.1 Fastmonterte brygger, flytebrygger, moloer og båtfester.	11
4.9.2 Regler for hastighet	12
4.9.3 Regler for type båter – vannscooter	12
4.9.4 Forbudssoner	12
4.10 Vasspest	12
4.11 Forvaltning av strandsonen:	12
4.12 Landbruk	12
4.13 Fiske/jakt	12
4.14 Kraftregulering	13
4.15 Kraftledninger og rørledninger	13
4.16 Universell utforming.	13
5. Planer og prosjekter som det bør tas hensyn til.....	13
5.1 Verneplan for Tyrifjorden	13
5.2 Kommuneplan for Ringerike	13
5.2.1 Hovedplan for avløp i Ringerike kommune.	13
5.3 Kommuneplan for Hole	14
5.4 Vannbruksplan for Tyrifjorden	14

5.5	Eventuelle områdeplaner for Vik og Sundvollen.....	14
5.6	EU sitt vanndirektiv.....	14
5.7	Aksjon Steinsfjorden (handlingsplan).....	14
5.8	Overvåking av Steinsfjorden mht giftige blågrønnalger.....	15
5.9	Lokal forskrift for utslipp:	15
6.	Utfordringer.....	15
6.1	Balanse mellom friluftsjnteresser og naturverdier	15
6.2	Utbyggingsinteresser i viktige våtmarksområder	16
7.	Muligheter	16
7.1	Profilering	16
7.2	Informasjon – kart	16
7.3	Avklaringer om tiltak og bruk av strandsonen.	16
8.	Organisering og finansiering av arbeidet.	17
8.1	Styringsgruppe:	17
8.2	Arbeidsgruppe:	17
8.3	Referansegruppe.....	17
8.4	Innleid prosjektleder:	17
9.	Medvirkning	18
9.1	Informasjonsmøter	18
9.2	Høringer.	18
10.	Framdrift/planprosess.....	18

1. Bakgrunn for planarbeidet:

1.1 Bakgrunn for utarbeidelse av Kommunedelplan for Steinsfjorden

30.03.07 gir Direktoratet For Naturforvaltning (DN) i oppdrag til Fylkesmannen i Buskerud å utarbeide et utkast til verneplan for Tyrifjorden. Tyrifjorden karakteriseres som et svært viktig våtmarksystem og leveområde for vannfugl, planter og dyr.

En ønsker å vurdere Tyrifjorden i en mer helhetlig sammenheng og verne deler av våtmarksystemet gjennom Naturmangfoldloven. I formålsparagrafen ligger det en viktig intensjon om et balansert forhold mellom bruk og vern.

§ 1. (naturmangfoldlovens formål)

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden.

Fylkesmannen meldte oppstart om verneplan 08.05.07. Det ble opprettet et rådgivende utvalg som er representert ved fylkesmannen, eierkommunene, Norsk Ornitologisk Forening (NOF), turistbasert næring, jeger og fisk, båtforening og bondelag.

Steinsfjorden er en del av vurderingsområde for vern der om lag $\frac{3}{4}$ ligger innenfor vurderingsområdet. Under utarbeidelse av verneplanen ble det spesielt fra Hole kommune presisert at deler av Tyrifjorden og spesielt Steinsfjorden har store brukerinteresser mht rekreasjon. Mesteparten av boligområdene i Hole kommune ligger ved Vik /Steinsåsen og Sundvollen. Steinsfjorden er et svært viktig nærområde for disse boligområdene. Vik er kommunesenteret i Hole kommune. Det er et uttrykt ønske om å knytte seg nærmere til fjorden i sentrumsutviklingsammenheng. Det knytter seg også store samferdselsinteresser til områder som kvalifiseres som vurderingsområde for vern. Det er igangsatt planprosesser for fremføring av ny E-16 gjennom området.

Måten man oppnår en bærekraftig utvikling på må avstemmes mot andre mål i samfunnet. Nærhet, identitet, tilhørighet og eierskap til området vil også kunne gi langsiktig plussverdi for forvaltningen. Under verneplanarbeidet ble det derfor uttrykt ønske om å se alle brukerinteressene i en mer helhetlig sammenheng. Det fremkom forslag om bruk av Plan- og bygningsloven som den sentrale loven og et samordningsverktøy som også tar hensyn til viktige prinsipper i Naturmangfoldloven.

Eierkommune diskuterte disse forhold i møte med DN og Fylkesmannen i Buskerud. På bakgrunn av dette vurderer Fylkesmannen at områder i Steinsfjorden isolert sett kvalifiserer til vern etter naturmangfoldloven. Pga. de store samfunns- og brukerinteresser finner allikevel fylkesmannen det som mest hensiktsmessig å bruke Plan- og bygningsloven til å ta vare på våtmarksinteressene i Steinsfjorden. Unntak er Steinsvika som foreslås vernet som naturreservat og hekkeholmene i Steinsfjorden som foreslås som biotopvern for fugl.

Som et premiss for at store deler av Steinsfjorden skal tas ut av vurderingsområde for vern, ber fylkesmannen at Ringerike- og Hole kommune utarbeider en kommunedelplan for Steinsfjorden. Fylkesmannen råder kommune til også å ta med vannområdene fra Kroksund og ned til brua ved Storøya i en slik kommunedelplan. Fylkesmannen stiller krav til at de

biologiske verdiene som er knyttet til våtmarksystemet i Steinsfjorden skal inngå i temaene til kommunedelplan.

1.2 Hensikten med planprogram:

Hensikten med et planprogram er å lage et forslag til hva planen skal inneholde, hvem som skal være med i arbeidet, organisering av arbeidet og fremdriftsplan.

En ønsker gjennom planprogrammet å kommunisere med sentrale myndigheter, lag og foreninger, lokalsamfunn, og politikere hvordan vi tenker å gjennomføre planen. Eventuelle innspill og kommentarer kan vi således vurdere å ta med i planen. Ny plan- og bygningslov stiller krav til planprogram knyttet til kommunedelplaner.

1.3 Ønske om å se Kommunedelplan for Steinsfjorden og Kroksund og Verneplan for Tyrifjorden i en sammenheng.

Fylkesmannen i Buskerud har bedt om at planprogrammet for Kommunedelplan for Steinsfjorden må sees i sammenheng med utkast til verneplan for Tyrifjorden. Bakgrunn for dette er å se hvordan de ulike tematiske hensyn blir ivaretatt. Fylkesmannen sendte utkastet til Verneplan ut på lokal høring våren 2011 med høringsfrist sommeren 2011.

2. Interkommunalt samarbeid mellom Ringerike – og Hole kommune.

Siden Steinsfjorden ligger i både Ringerike- og Hole kommune kreves det et interkommunalt samarbeid. Det mest hensiktsmessige vil trolig være å lage en plan der ikke kommunegrensen skiller bruken av fjorden. Det kreves derfor et samarbeid mellom kommune med hensyn til utarbeidelse av planen.

De politiske vedtakene må imidlertid foregå i hver enkelt kommune.

Dette vil kunne være en utfordring mht å enes om en felles plan.

Under planprosessen bør det arrangeres felles informasjonsmøter med politikere fra begge kommuner for å legge til rette for mest mulig felles forståelse. Politiske uenigheter om innholdet av planen bør fortrinnsvis avklares før formelle politiske vedtak.

3. Overordna føringer og rammer for planarbeidet

3.1 Nasjonale føringer

Norge har gjennom "Ramsar konvensjonen" forpliktet seg til å ta vare på viktige våtmarksverdier. Gjennom Stortingsproposisjoner og ny lov (Naturmangfoldloven) skal vi ta vare på det biologiske mangfoldet i det viktige våtmarksystemet.

Steinsfjorden ligger svært sentrumsnært i Hole kommune og sentrale myndigheter legger stor vekt på å tilrettelegge for allmennheten. Spesielt legges det vekt på at allmennheten får tilgang

til strandsonen. Området består også av nasjonalt verdifulle jordbruksarealer som bidrar til å ytterligere redusere utviklingsmulighetene ved fjorden.

3.2 Regionale føringer

Regionen ønsker å profilere de grønne verdiene. Dette gjenspeiler seg både i Vestregionen, Osloregionen og Ringeriksregionen. Fjorden er et viktig tema i denne sammenheng.

3.3 Kommunale føringer og strategier.

Hole kommune er den kommunen i fylket som har høyest vekst. Barn og unge er i begge kommuner et satsingsområde og det satses på å legge til rette fjorden som en rekreasjonsarena og fellesområder som bidrar til en sterkere tilknytning til nærområdene.

Folkehelse er blitt et viktig satsingsområde og tilrettelegging for bruk av rekreasjonsområder er et viktig tema for forebyggende helse. Det er sentralt at utforming av arealer for ferdsel og friluftaktiviteter skal muliggjøre og motivere til fysisk aktivitet. Særlig i tettstedsnære områder er det viktig å sikre bedre tilgang til friluftsområder. Dette for å danne et bedre grunnlag som stimulerer til gode levevaner for en større del av befolkningen. Satsingen på folkehelse er også i tråd med regional planstrategi for Buskerud 2009-2012. Et av tiltakene her vil være å kunne profilere kommunen med de viktige rekreasjonskvalitetene som finnes her.

4. Planavgrensning og temaer som skal tas med i planarbeidet

4.1 Planavgrensning:

Kommunedelplan omfatter hele Steinsfjorden inkludert strandområdene rundt med unntak av Steinsvika og hekkholmer som omfattes av Verneplan for Tyrifjorden. I tillegg omfatter kommunedelplanen vannområdet og strandsone sør for Kroksund avgrenset av brua til Storøya i sør og området som omfattes av Verneplan for Tyrifjorden i vest. (se vedlagt kart). Etter NVE's anbefalinger om å ta hensyn til en 200-årshendelse i planen, innarbeides anbefalinger om hensynssoner i områder som ikke omfattes av andre områdeplaner og reguleringsplaner (Høyeste regulerte vannstand er 63 m.o.h). De ulike hensynssoner kommer tydeligere fram på kartet, som vil være en viktig del av utarbeidelsen av kommunedelplanen, og utarbeides som en del av planprosessen.

4.2 Friluftsjntresser – kanalisering av ferdsel

Steinsfjorden har en tradisjon for å være mye brukt i rekreasjonssammenheng. Dette henger trolig sammen med at fjorden ligger inntil bebygde områder og at det er flere øyer i fjorden som tiltrekker seg mennesker sommerstid. Rundt fjorden ligger også mange hytter som bruker fjorden aktivt. Steinsfjorden genererer også mange mennesker fra Hønefossområdet i rekreasjonssammenheng. Den store trafikken på fjorden sommerstid aktualiserer behovet for regler for bruk og kanalisering av ferdsel.

Flere av områdene i Steinsfjorden er viktige av hensyn til friluftsjntresser. En kartlegging gjort av Fylkesmannen i forbindelse med utarbeidelse av verneplan for Steinsfjorden med Kroksund, også i regional sammenheng er et viktig friluftformål. For strandarealene er det badestrender og lett tilgjengelige strandstrekninger som er viktige, samt alle øyene.

4.2.1 Tilrettelagte områder for allmennheten

Hole kommune har prosentvis veldig høyt vannareal. Sett i forhold til dette arealet er det relativt få områder som er tilrettelagt for allmennheten i form av offentlige badeplasser etc. Hole kommune har derfor et mål om å sikre flere områder for allmennheten.

4.2.2 Tilgjengelig områder for allmennheten

Med dette menes områder der allmennhetene har fri tilgang uten at området er privatisert eller har andre restriksjoner for opphold.

4.2.3 Kanalisering av ferdsel.

Gjennom tilrettelegging for rekreasjon og sikring av våtmarksområder kan det legges opp til større kanalisering av ferdsel i fjorden. Fjorden er godt kartlagt når det gjelder biologisk mangfold, noe som bidrar til å lettere peke ut områder hvor ferdselen kan kanaliseres.

4.3 Utbyggingsmønster

I Hole kommune vil fremtidig utbygging i stor grad skje rundt Vik og Sundvollen. Konsentrasjon og fortetting av boligområder er en viktig strategi for å redusere klimautslipp. Det er i følge kommuneplanen og vedtatt klima- og energiplan en strategisk målsetting å bidra til at veksten i hovedsak skjer i tettstedene Vik og Sundvollen.¹ Begge stedene er nært tilknyttet strandområdene ved Steinsfjorden og Kroksund.

4.3.1 Utvikling av Vik

Kommuneplan til Hole har definert at Vik skal være kommunesenteret. Det har gjennom flere kommuneplanperioder vært fokus på å styrke Vik som kommunesenter.

I samarbeid med Fylkeskommunen og Norsk Institutt for By- og Regionforskning (NIBR), har kommunen i 2009/2010 gjennomført et prosjekt der en ønsker å se på mulighetene for å utvikle Vik til et bedre kommunesenter. Sammen med forskere fra NIBR var det nedsatt grupper som besto av personer fra lokalsamfunnet, næringsliv, politikere og administrasjonen. I konklusjonen til dette arbeidet ble det blant annet lagt stor vekt på å knytte Vik til fjorden.

4.3.2 Utvikling av Sundvollen

I og rundt Sundvollen bor også en stor prosent av Hole kommune sin befolkning. Dette er helt i tråd med kommuneplanen og sentrale myndigheters føringer.

Sundvolden Hotel er i dag kommunens største private arbeidsplass. Virksomheten er under stadig utvikling. Hotellet har uttrykt ønske om en nærmere tilknytning til fjorden.

Sundøya er også regulert til hotell. Det åpnes for et betydelig antall rom i reguleringsplanen.

Med utgangspunkt i alle som bor i eller rundt Sundvollen har kommunen ønske om å tilrettelegge for muligheten til å bruke fjorden blant annet til bading. Ved Sundvollstranda ligger et potensial i å videreutvikle område både innenfor kultur og friluftsliv. Området ved Sundvollen nord for brya ved Kroksund har et potensial som friområde. På lang sikt vil trolig område fra Sundvollen og sørover være Hole kommune viktigste utbyggingsområde for boligutbygging.

4.3.3 Åsa

Åsa er ei lita grend med landbruk og hovedsakelig spredt boligbygging. Fjorden og tilgjengeligheten til fjorden er viktige verdier som er med på å gi bygda identitet. Åsa har et

aktivt lokalsamfunn der det foregår mye frivillig arbeid. Det er åpnet for noe mer boligbygging i Åsa.

4.4 Samferdsel

Det er igangsatt planprosess for fremføring av ny E- 16 gjennom Hole. I planprogram for alternative traseer er Kroksund og områdene i søndre del av Steinsfjorden svært sentrale. Fylkesmannen har også fremmet forslag om at det blir lagt inn en trase på Åsaside i planprogrammet.

En god tilrettelegging for aktiviteter og økt bruk av et område, generer økt trafikk, som det i planen må tas hensyn til når det gjelder vedlikehold, avkjøringer og parkeringsplasser. Trafikksikkerhet må vektlegges i planleggingen

4.5 Fugleliv- våtmarksfugler

Registreringer av våtmarksfuglenes bruk av leveområder gjennom hele året viste at flere av de mest brukte oppholds- og beiteområdene i hele Tyrifjorden våtmarkssystem ligger i Steinsfjorden. Årsaken er store og grunne vannarealer med tilgjengelig vannplanter for et stort antall våtmarks-fugler, spesielt andefugler (svaner, gjess, ender). Det er gruntvannsområder ned til ca 5-6 meter som er mest benyttet. Steinsvika er den kanskje viktigste enkeltlokaliteten i hele våtmarkssystemet og vil foreslås vernet som naturreservat. Flere viktige hekkeholmer for hettemåke, makrellterne og andre kolonihekkere foreslås vernet som biotopvernområder.

Flere vegetasjonsrike bukter og viker rundt Steinsfjorden og ved Kroksund, finnes lokalt viktige hekke-områder for bl.a. sangsvane, sothøne og toppdykker. Kroksundet er viktig overvintringsområde for spesielt sangsvane og knoppsvane fordi det nesten alltid er åpen råk under broa. Det er også en viktig trekkorridor for våtmarksfugler over Kroksund, mellom Steinsfjorden og Tyrifjorden. Det er viktig å unngå innretninger som skaper kollisjonsfare med spesielt svaner og andre store vannfugler.

4.6 Vegetasjon - planteliv

Steinsfjorden har i mer enn 100 år vært kjent for å ha en av landets rikeste forekomster av vannvegetasjon. Årsaken er gunstig pH og store gruntvannsområder med egnede voksesteder. Et større antall til dels høyt rødlistede vannplanter er kjent fra Steinsfjorden. Status for øvrig vannvegetasjon er imidlertid ikke kjent etter at vasspest etablerte seg på 1990-tallet. På kalkrike lokaliteter rundt Steinsfjorden og Kroksund og på flere øyer i området er det også registrert et svært stort antall høyt rødlistede planter. Disse lokalitetene ligger i hovedsak utenom vurderingsområdet for verneplanarbeidet for Tyrifjorden.

Lokaliteter for truede og sårbare planter på land og i vann må søkes sikret mot inngrep og ødeleggelse.

4.7 Edelkreps

Steinsfjorden er regnet som landets viktigste krepselokalitet. Edelkrepsen var ikke del av verneplanarbeidet, men denne rødlistede arten bør gis stor fokus i et planarbeid for Steinsfjorden og Kroksund.

4.8 Vannkvalitet

Kommunene har lenge hatt fokus på vannkvaliteten i Steinsfjorden. Det har siden 1995 vært et interkommunalt samarbeid om å bedre vannkvaliteten. (Aksjon Steinsfjorden) Det er utført store tiltak med å redusere næringsinnholdet i fjorden. Det er bygd 10 fangdammer rundt fjorden og redusert utslipp fra hus gjennom prosjektet KUR (kloakk uten rør) Det som gjenstår av handlingsplanen til Aksjon Steinsfjorden er fjerning av veifyllinger ved Kroksund.

Steinsfjorden har en betydelig utfordring med blågrønnalgen Plantotrix. Denne algen produserer fra tid til annen det svært giftige stoffet microcystin. Giftinnholdet i vannet har ved et par anledninger vært så stor at kommunene har gitt forbud mot bading. Det er generelt forbud med å ta drikkevann fra Steinsfjorden pga giftproduserende alger.

I forbindelse med EU sitt vanndirektiv skal nå vannområde Tyrifjorden utredes og inngå i forvaltningsplan for Vest Viken Vannregion. Steinsfjorden vil pga sine utfordringer ha stort fokus i denne sammenheng.

4.8.1 Biologisk vannkvalitet

Kommunene har med bistand fra NIVA hatt overvåking av den biologiske vannkvaliteten i Steinsfjorden gjennom mange år. Spesielt badeplassene sommerstid har vært gjenstand for overvåking. Med utgangspunkt i Steinsfjordens betydning mht rekreasjon og fauna er kontroll av giftproduserende alger svært viktig.

4.8.2 Kjemisk vannkvalitet

Steinsfjorden er grunn og har liten utskifting av vannmasser. Store deler av fjorden er omgitt av landbruk samt hus og hytter uten offentlig tilkobling. Det har derfor vært stor miljøbelastning på fjorden. Aksjon Steinsfjorden anbefaler i sitt siste møte at Hole og Ringerike kommuner utreder muligheter for å unngå å bruke Steinsfjorden som resipient for det algetilgjengelige fosforet for det rensede avløpsvannet fra boliger og hytter med innlagt vann. En bør også se på andre muligheter for en ytterligere senkning av fosforinnholdet fra tilførselsbekker, for at innsjøens raskest mulig skal oppnå god vannkvalitet. Mange tiltak er utført og den kjemiske tilstanden er derfor vesentlig bedret. Det er imidlertid behov for et fortsatt fokus på utslipp.

4.9 Bruk av motorbåt – motorferdsel

Steinsfjorden har tradisjon for å ha stor båttrafikk. I denne sammenheng er Steinsfjorden en rekreasjonsarena for innbyggere i både Hole og Ringerike. Ved telling av båter i Steinsfjorden sommerstid (båter som er lagret på land, ved brygger og på fjorden), har antallet økt vesentlig de siste 4-5 åra. Antall båter teller i dag over 800. Med utgangspunkt i høy befolkningsvekst i Hole vil det være hensiktsmessig i større grad å regulere båttrafikken i Steinsfjorden.

4.9.1 Fastmonterte brygger, flytebrygger, moloer og båtfester.

Det viktigste verktøyet for å regulere mengde båttrafikk i fjorden er trolig hva det tillates av brygger, flytebrygger, og båtfester.

I Hole kommune sine overordna planer er det en intensjon om å begrense antall båtplasser i Steinsfjorden. Kommunedelplan for Steinsfjorden bør inneholde klare intensjoner om opplagring av båter og hvor disse skal ligge. Dette bør gi et grunnlag til å styre båttrafikken vekk fra områder der konflikten er størst.

4.9.2 Regler for hastighet

Det er i dag lokale forskrifter for motorferdsel i fjorden. Dette regelverket bør gjennomgås på nytt i ny plan. Det kan for eksempel være aktuelt å begrense hastigheten rundt områder der naturkvalitetene er størst.

4.9.3 Regler for type båter – vannscooter

Det har den senere tid vært diskusjon om lovligheten for bruk av vannscooter. Lokale forskrifter forbyr vannscooter. Politiet praktiserer derfor et forbud. Gjennom kommunedelplan bør det diskuteres og hjemles gjennom plan- og bygningsloven hvilke type båter som skal tillates i fjorden.

4.9.4 Forbudssoner

Siden Steinsfjorden inneholder områder med store våtmarksinteresser kan det være aktuelt å forby motorisert ferdsel i deler av fjorden. Forbud mot bruk av motorbåt kan også være aktuelt rundt viktige badeplasser.

4.10 Vasspest

Vannplanta vasspest etablerte seg i Steinsfjorden på 1990-tallet. Den uønskede vannplanta danner så tette bestand at den stenger andre planter og også en del dyreliv ute. Vasspest er trolig en av årsakene til at edelkreps har gått tilbake i Steinsfjorden. Samtidig har vasspest bidratt til bedre mattilgang for svaner. Det er viktig å få oversikt over status til vasspest og innhente erfaringer fra andre innsjøer om langtids-effekter av denne.

4.11 Forvaltning av strandsonen:

Begge kommuner har byggeforbud i 100m sonen til Steinsfjorden. Det er imidlertid behov for å presisere betydningen av bestemmelsene som står i kommuneplanene med hensyn til strandsonevern.

4.12 Landbruk

Store deler av Steinsfjorden er omgitt av landbruksareal som skaper utfordringer knyttet til avrenning. Steinsfjorden er spesielt utsatt for dette på grunn av sirkulasjon og dybdeforhold. Landbruk har vært en viktig del av tiltakene som er gjort i forbindelse med Aksjon Steinsfjorden.

4.13 Fiske/jakt

I steinsfjorden er det i hovedsak fritt fiske med unntak av Steinsvika. Krepsefisket er sterkt regulert noe som er viktig mht å bevare edelkrepsen. Det er registrert 15 fiskearter i Tyrifjorden, men med noe mindre innslag av spesielt Ørret i Steinsfjorden grunnet dårligere vannkvalitet. Fisket har også betydning som verdi knyttet til turisme, dette gjelder spesielt Gjeddefiske.

I vannområdene foregår det svært lite jakt, blant annet som følge av bebyggelse som ligger inntil mye av strandområdene. I Steinsvika i Steinsfjorden selges det jaktkort. Fra Småøyene har det blitt jaktet en del på ender og kanadagås. I eksisterende våtmarkreservater er det jaktforbud. Det foregår noe duejakt på jordbruksområder som grenser mot strandområder.

4.14 Kraftregulering

Steinsfjorden er også påvirket av kraftreguleringer som legger premisser for vannstand og utskifting av vannmasser i fjorden.

4.15 Kraftledninger og rørledninger

Kraft og rørledningsnett i området er omfattende. Mesteparten av lokalt høyspenningsnett er hovedsakelig i luftspenn, men en del er også lagt i jordkabel og utviklingen her går i retning av stadig flere jordkabler og rørgater. Søndre del av Steinsfjorden har også et omfattende ledningsnett av rørledninger.

4.16 Universell utforming.

Det er få områder i Steinsfjorden i dag som er tilrettelagt for de med funksjonshemming. Det bør gjøres en vurdering og universell tilpassing både med hensyn til bruk av båt, bading og fiske. Ny plan- og bygningslov legger dessuten stor vekt på at det skal tilrettelegges for universell utforming.

5. Planer og prosjekter som det bør tas hensyn til.

I forbindelse med utarbeidelse av kommunedelplanen vil det være viktig å samordne med andre planer der Steinsfjorden er en del av disse.

5.1 Verneplan for Tyrifjorden

En av grunnene til utarbeidelse av verneplan for Tyrifjorden er å se hele våtmarkssystemet i en sammenheng. Steinsfjorden vurderes som en del av dette. I forbindelse med utarbeidelse av utkast til vurderingsområde til vern, er det gjort kartlegginger som vil ha betydning for utarbeidelse av kommunedelplan.

5.2 Kommuneplan for Ringerike

Ringerike kommune har en vedtatt kommuneplan med både samfunnsdel og arealdel fra august 2007. Målsettingen i kommuneplanperioden er blant annet å opprettholde 100-metersbeltet langs vann og vassdrag og fortsette bærekraftig forvaltning av vassdragene.

I Arealdelen av kommuneplan for Ringerike er det i Åsa- området åpnet for boligbygging i et avgrenset område sentralt i Åsa. Her er det i inneværende planperiode avsatt arealer til 21 boenheter.

Områdene som grenser til Steinsfjorden er vist som arealformål landbruk- natur og friluftsområder (LNF-område.) Innenfor LNF- område er det i en sone på 100m fra vassdraget generelt forbudt å iverksette nye bygge- og anleggstiltak.

5.2.1 Hovedplan for avløp i Ringerike kommune.

I nylig vedtatt Hovedplan for avløp for Ringerike kommune betraktes Åsa som et eget rensedistrikt med sine lokale, naturbaserte rensenanlegg (KUR- anlegg). Av 210 husstander som var planlagt sanert er ca 150 hus samt en skole, en barnehage pluss flere fritidseiendommer tilkoblet lokale rensenanlegg.

Det gjøres nå vurderinger av KUR-anleggenes framtid, ut fra nye data knyttet til renseseffekten på anleggene, for å komme fram til en mest mulig optimal renseløsning i Steinsfjordens nedbørfelt.

5.3 Kommuneplan for Hole

Hole kommune har i sin kommuneplan byggeforbud i 100m belte til fjorden (LNF). Et av satsingsområdene i kommuneplanperioden er å bruke de viktige natur- og kulturkvalitetene i kommunen og tilrettelegge for allmennheten. Strandsonen og tilrettelegging for allmennhetens tilgang til denne er viktig. Videre legges det opp til å tilrettelegge for flere områder for rekreasjon spesielt i tilknytning til vann. Dette bør også sees i sammenheng med at barn- og unge er et satsingsområde.

I kommuneplanen ligger også en intensjon om å utarbeide en flerbruksplan for de viktigste vannområdene i Tyrifjorden som ligger i Hole kommune.

5.4 Vannbruksplan for Tyrifjorden

I 1995 ble det utarbeidet en vannbruksplan for Tyrifjorden. Denne fikk status som en fylkesdelplan med underskrift av den gang miljøvernminister Torbjørn Berntsen. Dette var et samarbeidsprosjekt mellom Buskerud fylkeskommune, Lier-, Modum-, Ringerike- og Hole kommune. Vannbruksplanen hadde ulike temaer der rekreasjon og natur hadde størst oppmerksomhet. Mye av arbeidet som ble gjort i denne prosessen bør tas med i utarbeidelse av ny kommunedelplan.

5.5 Eventuelle områdeplaner for Vik og Sundvollen.

Hole kommune vil trolig gjennomføre områdeplan for både Vik og Sundvollen innen få år. Steinsfjorden og Kroksund vil i denne sammenheng ha stor betydning for stedsutviklingen. Planen bør også signalisere og synliggjøre ulike hensynssoner, bl a hensyn til flom, etter NVE's regelverk knyttet til flomfare

5.6 Vannforskriften (EU's vanddirektiv).

Steinsfjorden er en del av vannområdet Tyrifjorden som igjen er en del av Vest-Viken Vannregion. Kommunene Modum, Lier, Ringerike og Hole har igangsatt en prosess der vannområdet Tyrifjorden skal kartlegges og utarbeide en handlingsplan som er med å sikre vannkvaliteten i henhold til Vannforskriften.

Pga utfordringer med giftige blågrønnalger og viktighet av rekreasjon, er Steinsfjorden pekt ut som et spesielt viktig område i denne sammenheng. Overvåkningsprogrammer for oppfølging av kjemisk og økologisk vannkvalitet som tilfredsstillter Vannforskriftens krav, innarbeides som retningslinjer i kommunedelplanen.

Det innarbeides i kommunedelplanen at overvåkingen av vannkvaliteten i planområdet følger Vannforskriftens krav til oppfølging.

Buskerud Fylkeskommune er vannforvaltningsmyndighet i denne sammenheng.

5.7 Aksjon Steinsfjorden (handlingsplan)

Gjennom over 10 år har det vært et samarbeid mellom Ringerike- og Hole kommune med å bedre vannkvaliteten i Steinsfjorden. Det er utarbeidet en handlingsplan som i stor grad er utført.

Handlingsplanen har i stor grad gått ut på å gjøre tiltak som reduserer fosfor innholdet.

I grove trekk definerte man 4 viktige årsaker til økt fosforinnhold:

1: utslipp fra landbruk

2: utslipp fra hus og hytter

3: redusert vannutskifting pga vegfyllinger ved Kroksund.

4: kraftig reduksjon av vannutskiftingen i Steinsfjorden som følge av vannkraftreguleringer i Tyrifjordens nedbørfelt siden 1950.

Det er bygget 10 fangdammer rundt fjorden for å redusere utslipp fra landbruket. Videre er det gjennomført et prosjekt med biologisk rensing av utslipp fra husstander rundt fjorden (kloakk uten rør KUR), som i disse dager vurderes i forhold til framtidig vedlikehold og renseeffekt.

Fjerning av vegfyllinger som er statens bidrag til ”dugnaden” er ikke utført. Ut fra behovet for å øke vannutskiftingen fortsettes arbeidet med å bedre vannutskiftingen ved hjelp av et endret reguleringsreglement for Tyrifjorden i samarbeid med regulantforeninger og kraftprodusenter. Aksjon Steinsfjorden består av en valgt styringsgruppe der blant annet ordførerne i Ringerike og Hole er med. Styringsgruppa er gitt et mandat av kommunestyrene. Det er aktuelt å utvide mandatet i forbindelse med utarbeidelse av flerbruksplan.

5.8 Overvåking av Steinsfjorden mht giftige blågrønnalger.

Norsk Institutt for Vannforskning NIVA har i oppdrag fra Ringerike- og Hole kommune utført overvåking av vannkvaliteten i Steinsfjorden mht giftige blågrønnalger i mer enn 10 år. Det er også utført forskningsoppgaver i Steinsfjorden på dette området. NIVA sitter derfor på et stort statistisk materiell som har betydning for videre overvåking og eventuelle tiltak i fjorden.

5.9 Lokal forskrift for utslipp:

Ringerike- og Hole kommune har samarbeidet om lokal forskrift for utslipp. Denne forskrift er særlig aktuell for Steinsfjorden. På bakgrunn av Steinsfjordens sårbarhet i forhold til tilførsel av algetilgjengelig næring, bør en vurdere om kravene i den lokale utslippsforskriften for Hole og Ringerike bør innskjerpes når det gjelder fosforinnhold for rensed avløpsvann, når Steinsfjorden brukes som resipient. Steinsfjorden er mer sårbar enn vannforekomster med større vannutskifting. Aksjon Steinsfjorden har anbefalt å vurdere å pumpe avløpsvannet ut av Steinsfjordens nedbørfelt, til Hole renseanlegg eller Monserud renseanlegg. Det vil på sikt utarbeides handlingsplan for av-kloakking av hytter og hus rundt fjorden.

6. utfordringer

6.1 Balanse mellom friluftssinteresser og naturverdier

Steinsfjorden er svært mye brukt i rekreasjonssammenheng spesielt sommerstid. Det er trolig mange grunner til dette. Steinsfjorden er omgitt av mange bebygde områder som Viksområdet og Sundvollen. I Steinsfjorden er det også smulere farvann enn i andre deler av Tyrifjorden. I Steinsfjorden er det flere øyer som aktivt brukes i sommerhalvåret. I Steinsfjorden er det også store naturverdier mht våtmarksområder. De største verdiene er knyttet til Kroksund, Vik og Steinsvika. Flere holmer er også viktige områder for hekking.

Kommunedelplan bør derfor gjøre en vekting mellom de ulike interessene. Naturvern skal forenes med tilrettelegging for bruk, og for å kunne sikre begge interessene bør tilretteleggingen legges til områder der det skaper minst konflikt med naturverdier.

NML § 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Et viktig prinsipp ved tiltakene som gjelder hensynet til ferdsel er at den samlede belastningen kan bli mindre dersom man velger å kanalisere båttrafikken. Det bør vurderes å samle antallet båtplasser til ett eller to konsentrerte områder, framfor en mer spredt utnyttelse, slik det er nå.

6.2 Utbyggingsinteresser i viktige våtmarksområder

Hole kommune har stor befolkningsvekst og veksten vil trolig konsentreres rundt Vik og Sundvollen. Kommuneplanen legger vekt på å øke tilgjengeligheten til kommunens viktige kultur- og naturkvaliteter der fjorden er en del av disse. Prosessen rundt prosjektet sentrumsutvikling av Vik gir en klar visjon om å knytte seg nærmere til fjorden. Ved Sundvollen er det også ønske om bedre tilrettelegging av rekreasjonsområder nær fjorden.

Det blir knyttet til kommunedelplanarbeidet viktig å gjøre en helhetsvurdering av naturverdiene opp mot det store samfunnsutviklingshensynet. De miljøfaglige spørsmålene knyttet til våtmarkssystemene skal utredes og ivaretas på en tilfredsstillende måte, ved å bruke de mulighetene som ligger i Plan og bygningsloven..

7. Muligheter

7.1 Profilering

Kommunene ønsker å profilere Steinsfjorden/Kroksund både i rekreasjonssammenheng og som et viktig naturområdet.

Kommunedelplan gir en mulighet til å profilere de ulike verdiene som er knyttet til Steinsfjorden og Kroksund.

7.2 Informasjon – kart

Som et ledd i å ta vare på de viktige våtmarksområde i Steinsfjorden er trolig informasjon til de som bruker fjorden et av de viktigste tiltakene. Som en videreføring av kommunedelplanen bør det aktivt legges ut informasjon om fjordens innhold. Trolig bør det også lages en informasjonsbrosjyre der kunnskap om våtmarksområdene og informasjon om rekreasjonsområdene er en del av denne.

Et temakart for Steinsfjorden vil trolig også være et meget viktig verktøy for å utnytte rekreasjonskvalitetene og ta vare på våtmarksområdene.

7.3 Avklaringer om tiltak og bruk av strandsonen.

I noen tilfeller er ikke bestemmelsene i kommuneplanen detaljert nok med hensyn til tiltak og bruk av strandsonen. Kommunedelplan kan gi en bedre avklaring rundt disse forhold.

8. Organisering og finansiering av arbeidet.

Det vil være viktig å utarbeide en felles plan for Steinsfjorden på tvers av kommunegrensen. Planen skal vedtas i kommunestyrene i Hole og Ringerike og det vil kunne være en utfordring å få til en felles forståelse for innholdet av planen. Organiseringen av planarbeidet er derfor viktig for en mest mulig felles forståelse.

8.1 Styringsgruppe:

Ringerike og Hole kommune har i mange år hatt et interkommunalt samarbeid om Steinsfjorden gjennom "Aksjon Steinsfjorden".

Det er forelagt for Aksjon Steinsfjorden at en kan utvide mandatet til også å gjelde kommunedelplan for Steinsfjorden og Kroksund, noe utvalget har gitt sin tilslutning til. Mandatet for Aksjon Steinsfjorden ble vedtatt i kommunestyremøter i de to kommunene, i likelydende vedtak, høsten 1997. Punkt 6 i vedtaket omfatter styringsgruppens mandat (Hole: K-28/97):

6. Styringsgruppens mandat er å få statlige myndigheter til å bidra i størst mulig grad med midler og assistanse for å få en snarlig gjennomføring av hovedtiltakene for Steinsfjorden. I tillegg skal gruppen påse at de lokale tiltakene som er foreslått i anbefalingen datert 12.2.97, gjennomføres snarest mulig. Styringsgruppen skal rapportere til de to kommunestyrene.

Det utvidede mandatet utarbeides i fellesskap av de to kommunene, der det også bør tas stilling til om Aksjon Steinsfjorden, i funksjon som styringsgruppe for kommunedelplanprosessen, bør utvides med en representant for et politisk utvalg med ansvar for fritid, fra hver av de to kommunene.

Aksjon Steinsfjorden, med eventuell utvidelse, vil således fungere som en styringsgruppe til prosessen, etter §9 i Plan- og bygningsloven.

8.2 Arbeidsgruppe:

Arbeidsgruppa skal utarbeide selve planen og bør bestå av: representanter fra administrasjonen i Ringerike- og Hole kommune.

Innleid prosjektleder vil dessuten jobbe tett opp mot arbeidsgruppa.

Arbeidsgruppa bør også ha nær kontakt mot fylkesmannen, lag- og foreninger, grunneiere og andre interessegrupper.

8.3 Referansegruppe

- Lag og foreninger
- Grunneiere
- Velforeninger
- Næringsliv
- Ornitologisk forening

8.4 Innleid prosjektleder:

Både Ringerike og Hole kommune har begrenset med både faglige og økonomiske ressurser til gjennomføring av planen. Kommunene er derfor innleid Ole Hermann Hollerud prosjektleder i 20% stilling fra sept. 2011 til 01.01. 2013. Hollerud er også engasjert som prosjektleder i 40% stilling i forbindelse med EU sitt vanndirektiv.

9. Medvirkning

9.1 Informasjonsmøter

Det lages en adresseliste som plukker ut aktuelle deltakere i prosessen som representerer de ulike områdene planen skal inneholde. Prosjektleder og arbeidsgruppa bør ha jevnlig kontakt med disse.

Det bør holdes folkemøter underveis i prosessen

9.2 Høringer.

Planprogram er lagt ut på høring i Ringerike- og Hole kommune. Høringsuttalelsene er innarbeidet i planen, og denne skal sees i sammenheng med forslag til Verneplan for Tyrifjorden.

10. Framdrift/planprosess.

August 2012	Planprogrammet legges ut på høring i begge kommuner
Januar 2013	Merknadsbehandling/ vedtak av planprogram i begge kommuner
2013	Det lages et utkast til kommunedelplan/flerbruksplan for Steinsfjorden og deler av Kroksund
Sommeren 2013	Utkast til kommunedelplan legges ut på høring
Høsten 2013	Merknadsbehandling og planvedtak av kommunedelplan Steinsfjorden og deler av Kroksund.

Event. oppfølging av arbeidet :

**Handlingsplan
Temakart
Informasjonsbrosjyre.**

Lovgrunnlag og Regelverk:

**Plan og bygningsloven
Naturmangfoldsloven**

Viltloven

Motorferdselloven

Den europeiske landkapskonvensjonen av 1. mars 2004

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging . Kgl res 24. juni 2011

Ramsar-konvensjonen

TEK 10: § 7-1. Generelle krav om sikkerhet mot naturpåkjenninger

(1) Byggverk skal plasseres, prosjekteres og utføres slik at det oppnås tilfredsstillende sikkerhet mot skade eller vesentlig ulempe fra naturpåkjenninger.

(2) Tiltak skal prosjekteres og utføres slik at byggverk, byggegrunn og tilstøtende terreng ikke utsettes for fare for skade eller vesentlig ulempe som følge av tiltaket.